

мистецтвознавства. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського.

7. Миронова, Н. О., 2011. Українська сучасна скрипкова музика: проблеми виконавської інтерпретації. *Українське музикознавство*, 37, сс.368–376.

8. Мострас, К. Г., 1956. *Динамика в скрипичном искусстве*. Москва: Музгиз.

9. Польська, І. І., 2003. *Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти*. Автореф. дис. д-ра мистецтвознавства. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського.

АНДРІЙ ПАРХОМЕНКО

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0001-2771-3057>

асистент-стажист кафедри музикознавства,

композиції та виконавської майстерності

Дніпровської академії музики

(Дніпро, Україна)

©Пархоменко А., 2024.

«МЕЛОДІЯ» М. СКОРИКА: АРАНЖУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ

ДНІПРОВСЬКИМ АНСАМБЛЕМ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

«СІЧЕСЛАВСЬКІ МУЗИКИ»

Мирослав Михайлович Скорик (13 липня 1938, Львів, Львівське воєводство, Польська республіка – 1 червня 2020, Київ, Україна) є одним із тих українських композиторів, які вплинули на сучасне музичне мистецтво. Маєстро належить до провідних українських композиторів, чиє творче життя почалося в повоєнні роки. У його творчості відбилися процеси розвитку сучасного мистецтва, нові шляхи. Універсалізм Мирослава Михайловича Скорика є вражаючим. Він проявляється у широті охоплення різних музичних напрямів, у різноманітності творчих пошуків. Розмах та багатство творчих устремлінь музиканта визначаються різноманіттям його жанрових інтересів. Його творчість відзначена прагненням до пошуку нових тем, образів, жанрів – чи то пісня чи симфонічний твір, опера чи балет.

Про творчість Мирослава Михайловича Скорика існує досить велика кількість наукових досліджень. Монографії, численні статті, рецензії, відгуки про музику композитора, дисертації, наукові розвідки, що присвячені різним жанрам його творчості. Назвемо лише декотрих з авторів: Микола Гордійчук, Любов Кияновська, Катерина Івахова, Ірина Сікорська, Юрій Юцевич.

Кінематограф приніс композитору успіх та популярність. Прозвучавши з екрану, його мелодії набули самостійного життя. У цьому жанрі музика

Мирослава Михайловича Скорика відрізняється своєю демократичністю. Його твори легко запам'ятовуються, вони є емоційними, мелодійними. Входять до репертуару багатьох відомих колективів. Дніпровський ансамбль «Січеславські музики» (художній керівник Андрій Пархоменко, цимбали) є також популяризатором творчої спадщини видатного українського композитора. Йдеться про аранжування «Мелодії» М. Скорика.

У програмі кожного концертного виступу колективу «Січеславські музики» виконується «Мелодія» Мирослава Михайловича Скорика. Вона завжди присвячується захисникам та захисницям, які боронять нашу рідну Батьківщину (Партитура додається нижче).

Існує характеристика цього твору самим композитором: «Мелодія» годиться для будь-яких переживань – несправедливість, співчуття, надія... Після виходу фільму я зробив обробку цього твору ще й для скрипки» [Журавель, 2019, 2].

Цей знаменитий твір видатна українська скрипалька Богдана Півненко називає «духовним гімном України» [Валик, 2017, 1].

У складі Дніпровського ансамблю «Січеславські музики» такі митці: Серген Улуїщик (скрипка 1), заслужений артист України Олександр Володін (скрипка 2), Анастасія Яковлева (скрипка-альт), Кирило Дармін (скрипка-альт), заслужений діяч мистецтв України Юрій Беднік (сопілка), Сергій Ємельянов (кларнет), Роман Вишневецький (баян), Богдан Цоркан (бас), Андрій Лишак (ударні інструменти).

Аналізуючи «Мелодію» М. Скорика в аранжуванні для ансамблю народних інструментів «Січеславські музики», маємо зупинитися на таких міркуваннях. За своєю будовою твір є симетричним, у ньому присутня класична квадратність. Форма є тричастинною. Будова твору укладається у таку схему: А-В-А1-В-А2-Кода. Де є шістнадцять тактів, а-moll В нараховує вісім тактів, cis-moll А1 має вісім тактів. cis-moll А2 має також вісім тактів. До а-moll Коди 2 входить два такти а-moll. Темп твору – помірний (Moderato). Метр змінюється, що надає музиці імпровізаційний, вільний характер.

Аналізуючи першу частину (А), зазначимо, що тему виконують цимбали у середньому регістрі, супровід ансамблю «Січеславські музики» є стриманим та має риси елегантності. Ансамбль має грати у динаміці *mp*, що допомагає об'єднати акордову фактуру. Коли звучить глибокий бас, то необхідно вслухатися у горизонталь. У такті № 5 кульмінація фрази на *mf*. Коли розпочинається друге речення, то цимбали мають повторити головну тему. Тоді акомпанемент оркестру стає набагато динамічнішим. Форшлаг виконуються конкретно за період тривалості основної ноти, що нагадує принцип виконання старовинної музики.

Переходячи до другої частини (В), відзначимо, що рух набуває рис інтенсивності. Відзначена динаміка *piano*, *poco crescendo ed affettuoso*. Сила звуку поступово посилюється, виникає враження ніжності, поривчастості. Ля-мінор у першій частині співставляється з до-дієз мінором у другій частині. Це підсилює принцип контрасту. Секвенція, що використовується, неодмінно рухається вгору. Цимбали грають шістнадцятими нотами, а вісімки в ансамблевій партії доповнюють десятю партію. Музика стає ще більш динамічною та рухливою.

У фіналі другої частини маємо враховувати авторську ремарку щодо розширення (*allargando*). Коли звучить *forte*, то інструменти ансамблю вливаються в наступну частину три-п'ятичастинної форми (А2).

Виконуючи третю частину (А»), акцентуємо на тому, що головну мелодію цимбали проводять на октаву вище на *forte*. Звучання інструментів ансамблю переходить у поліфонічне з хвилеподібним, більш насиченим розвитком. Елементи поліфонії конкретно з'являються в ансамблевих партіях, що допомагає фактурі стати більш насиченою.

Підбір відповідної аплікатури допоможе отримати зручні позиції. Звуковий баланс між інструментами дуже важливо зберегти.

Далі грається наступна частина (В). Зазначимо, що друга тема не отримає ніяких змін. Більш того, ця друга тема конкретно готує до головної кульмінації твору. В останній частині (А3) необхідно врахувати авторські вказівки, завдяки яким ми повертаємось до початкового темпу. Головна тема має звучати у партії

цимбал на legato. Октавно-акордовий виклад на тлі розлогих фігурацій звучить голосно. Приділяємо увагу динаміці. Цимбали грають цю тему мелодичними поспівками, що «злітають» вгору. Завдяки цьому додається емоційність, пристрасність. Таким чином ансамбль грає кульмінацію твору. На тлі витриманого акорду напруженість поступово втрачає силу, звучання цимбал згасає та завмирає на *piano*.

«Мелодія» М. Скорика дає можливість виконавцям шліфувати та демонструвати свою майстерність, а студентам – збагачувати навчальний репертуар.

Список використаної літератури та джерел

1. Валик, О., 2017. Богдана Пивненко: «Задача музыканта — дарить радость людям». *Запорожье вечернее*, [online]. Режим доступа: <<https://www.filarmonic.zp.ua/zmi/item/2186-bogdana-pivnenko-zadacha-muzykanta-darit-radost-lyudyam>> [дата обращения: 04.11.2024].
2. Журавель, Д., 2019. Кто такой Мирослав Скорик? *Opinion.com.ua*, [online]. Режим доступа: <<https://opinion.com.ua/2019/01/09/xto-takij-mirolav-skorik>> [дата звернення: 02.11.2024].
3. Пархоменко, А., 2024. Атестаційний концерт від 26.04.24. *Youtube.com*, [online]. Режим доступа: <<https://www.youtube.com/watch?v=zaEjzEfWolc>> [дата звернення: 03.11.2024].

ВІКТОР САЧОК

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8886-0133>

аспірант творчої аспірантури кафедри камерного співу

НМАУ імені П. І. Чайковського

(Київ, Україна)

©Сачок В., 2024.

О. П. Мишуга – ПРОФЕСОР МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОЇ ШКОЛИ М. В. ЛИСЕНКА

Серед українських співаків кінця XIX – початку XX ст. надзвичайно яскравою є постать вихованця італійської школи bel canto Олександра Мишуги з його оксамитовим голосом та благородним металевим тембром, виразним фразуванням, чудовою кантиленою й драматичним талантом.

Увесь свій розум і досвід, все своє натхнення, темперамент і потужний багаж вокально-технічних засобів виразності О. Мишуга вклав у педагогічну діяльність. У його вокально-педагогічному мистецтві не було нічого зайвого, розрахованого на швидкий, поверховий успіх. Співак завжди прагнув до виховання у своїх учнів гармонії голосу, слова, міміки, жестів, рухів, ритму, що лягло в основу його педагогічної майстерності, роблячи її художньо досконалою.